

KORT OM...

Stöd till handel ska minska fattigdomen

Sida ska satsa mer på handelsinsatser. Ökad handel kan ge den ekonomiska tillväxt som är nödvändig för att minska fattigdomen. Utvecklingssamarbetet underlättar för de fattiga länderna att ta del av världshandeln och ökar deras inflytande över internationella handelsavtal. Det finns naturliga kopplingar till handelsfrågorna inom många av de områden som Sida arbetar med. Nu när arbetet intensifieras ska sådana möjligheter tas till vara.

Varför ger Sverige stöd till ökad handel mellan länder?

Internationell handel har stor betydelse för ekonomisk tillväxt och minskad fattigdom. Den insikten är väl grundad i Sverige vars eget välstånd till stor del bygger på handel med utlandet. Utvecklingssamarbetet spelar en viktig roll för att stärka fattiga länders förmåga att dra nytta av internationell handel.

På kort sikt kan ökad handel ibland ge negativa effekter för de fattiga. En viktig uppgift för utvecklingssamarbetet är att motverka sådana effekter.

För att handel ska vara en väg ut ur fattigdomen krävs vissa förändringar. De fattiga länderna måste förbättra sin produktion så att de har något att exportera. De måste också anpassa sin infrastruktur för handel till de internationella regelverken. De rika länderna måste öppna sina marknader för import från utvecklingsländerna och sluta subventionera sitt jordbruk.

De senaste tjugo åren har de allra fattigaste ländernas del av världsmarknaden sjunkit från en procent

till cirka 0,5 procent. För dem skulle ökad handel kunna innebära:

- tillgång till en större marknad
- ökad konkurrens som leder till bättre produkter och lägre priser
- tillgång till ny teknik

Millenniemålen – ett gemensamt åtagande

En av de viktigaste utgångspunkterna för det internationella utvecklingssamarbetet är millenniemålen – en överenskommelse mellan världens länder om att halvera fattigdomen till 2015. Enligt det åttonde delmålet ska länderna »Skapa ett globalt partnerskap genom att öka samarbetet mellan rika och fattiga länder kring bistånd, miljö, handel samt skuldavskrivning«.

Vad gör Sida för att stödja ökad handel för utvecklingsländerna?

Stöd till ökad handel är ett prioriterat område för Sida. Insatserna ska också bli större och pågå under längre tid.

Sidas nuvarande arbete med internationell handel kan delas upp i tre kategorier:

- Insatser som är direkt kopplade

till handelspolitik, internationella regelverk och handelsavtal.

- Insatser för att öka näringslivets kapacitet att exportera sina varor och tjänster.
- Insatser inom andra områden som Sida arbetar med och som på olika sätt bidrar till att skapa förutsättningar för internationell handel, till exempel utveckling av den privata sektorn, utveckling på landsbygden, satsningar på infrastruktur, forskning och innovationer.

För att få större genomslagskraft ska handelsaspekten tas med i många fler av Sidas insatser. Sida har valt att koncentrera sig på fem områden till att börja med.

- Handel med jordbruksprodukter
- Handel med elkraft
- Transaktionskostnader
- Handelsutveckling
- Forskning, utbildning och policyprocesser

Riktlinjerna för handelsstödet finns i dokumenten Sveriges politik för global utveckling (PGU), Sidas regleringsbrev, Sidas policy för handelsrelaterat utvecklingssamarbete, strategierna för samarbete med olika länder och Parisdeklarationen (som tillkommit för att givarländerna ska samordna sitt bistånd).

Utvecklingssamarbete för ökad handel mellan länder ska lösa de problem och ta vara på de möjligheter som uppstår då varor och tjänster korsar nationsgränserna. Fokus ligger på Afrika där behoven är störst.

Det är i första hand samarbetsländernas behov och önskemål som styr valet av insatser. Sida ska välja att satsa på områden där Sverige har komparativa fördelar. Det kan handla om teknisk kompetens, ett förtroendekapital eller något annat som gör att Sverige är särskilt lämplig som givare.

Stöd till handel med jordbruksprodukter

Många fattiga är beroende av jordbruket för sin försörjning. Jordbruksprodukter är också viktiga exportvaror för många utvecklingsländer.

Sida kommer därför att inrikta en del av sina insatser på handel med jordbruksprodukter.

Handelshinder av olika slag begränsar exporten från de fattiga länderna. Det kan vara tekniska handelshinder (till exempel krav på hur produkterna ska vara förpackade och märkta) eller sanitära och fytosanitära (till exempel krav på hur frukt och grönsaker ska hanteras för att inte skadeinsekter etc ska följa med lasten).

Många utvecklingsländer saknar de kunskaper och den institutionella och fysiska infrastruktur som krävs för att möta dessa krav och även för att skydda sina egna marknader. De har också små möjligheter att påverka de standarder och kvalitetsnormer som utvecklas i olika internationella sammanhang.

Sidas insatser ska bidra till att bygga upp kapaciteten på dessa områden hos samarbetsländernas myndigheter och näringsliv.

Stöd till handel med elkraft

En opålitlig elförsörjning är ett av de största hindren för ekonomisk tillväxt i flera afrikanska länder.

Sida har valt att bidra till utvecklingen av krafthandel mellan länder för att elförsörjningen ska bli säker och kostnadseffektiv. Arbetet leder också till ett mer hållbart utnyttjande av naturresurserna genom att elkraften produceras i länder med ett överskott och exporteras till länder med kraftbrist.

Det finns flera skäl för Sida att satsa på detta område. De afrikanska länderna efterfrågar stöd till uppbyggnad och utveckling av regionala marknader för krafthandel liksom till utbyggnad av nödvändig infrastruktur. Sverige har också mycket att erbjuda inom området. Svenska organisationer och företag har kompetens och lång erfarenhet av att arbeta internationellt med krafthandel. Sida har ett omfattande energiprogram i ett flertal samarbetsländer.

Stöd till billigare och effektiva transporter och bättre handelsprocedurer

Sida bidrar till insatser som ska underlätta hanteringen av import- och exportvaror. Det kan handla om stöd till ökad kapacitet hos tullmyndigheter, som ju har en nyckelfunktion, eller till andra insatser som skapar effektiva, förutsägbara och transparenta handelsprocedurer.

Bra vägar och hamnar underlättar också handel. Transportkostnader är en stor del av den totala kostnaden för utvecklingsländernas handel och bidrar till många länders marginalisering från världshandeln.

Stöd till handelsutveckling

Ett stort hinder för export och import är att företagen inte känner till vilka krav som ställs på regionala och internationella marknader och inte har möjligheter att anpassa sina

produkter till kraven. Det gäller i synnerhet de fattigaste länderna.

Sida ska bidra till att utveckla näringslivets kapacitet att exportera sina varor och tjänster genom insatser inom främst två områden:

- utveckling av sådana institutioner som i sin tur ger stöd åt näringslivet för att stärka dess kapacitet att delta i internationell handel
- utveckling inom utvalda branscher, antingen genom fristående insatser eller i bredare program.

Sida har lång erfarenhet av sådana insatser, till exempel genom sitt stöd till utvecklingen av bransch- och medlemsorganisationer. Efterfrågan på stöd inom det här området är stor och ökar.

Stöd till forskning, utbildning och policyprocesser

Sida kommer att stödja insatser som bidrar till att:

- långsiktigt utveckla lokal kapacitet att analysera, formulera, förhandla och genomföra en handelspolitik som bidrar till ekonomisk tillväxt och fattigdomsminskning.
- internationell handel blir en del av den bredare utvecklingsagendan i Sveriges samarbetsländer och integreras i ländernas egna strategier för fattigdomsminskning.
- olika samhällsintressen – inte minst näringslivet och det civila samhällets aktörer – kommer till tals då handelspolitiken formuleras.
- nya och framåtblickande forskningsrön om internationell handel och utveckling tas fram, sprids och tillämpas.

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besök: Valhallavägen 199
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-20 88 64
sida@sida.se, www.sida.se